Cataractoperatie

Informatiebrochure voor patiënten

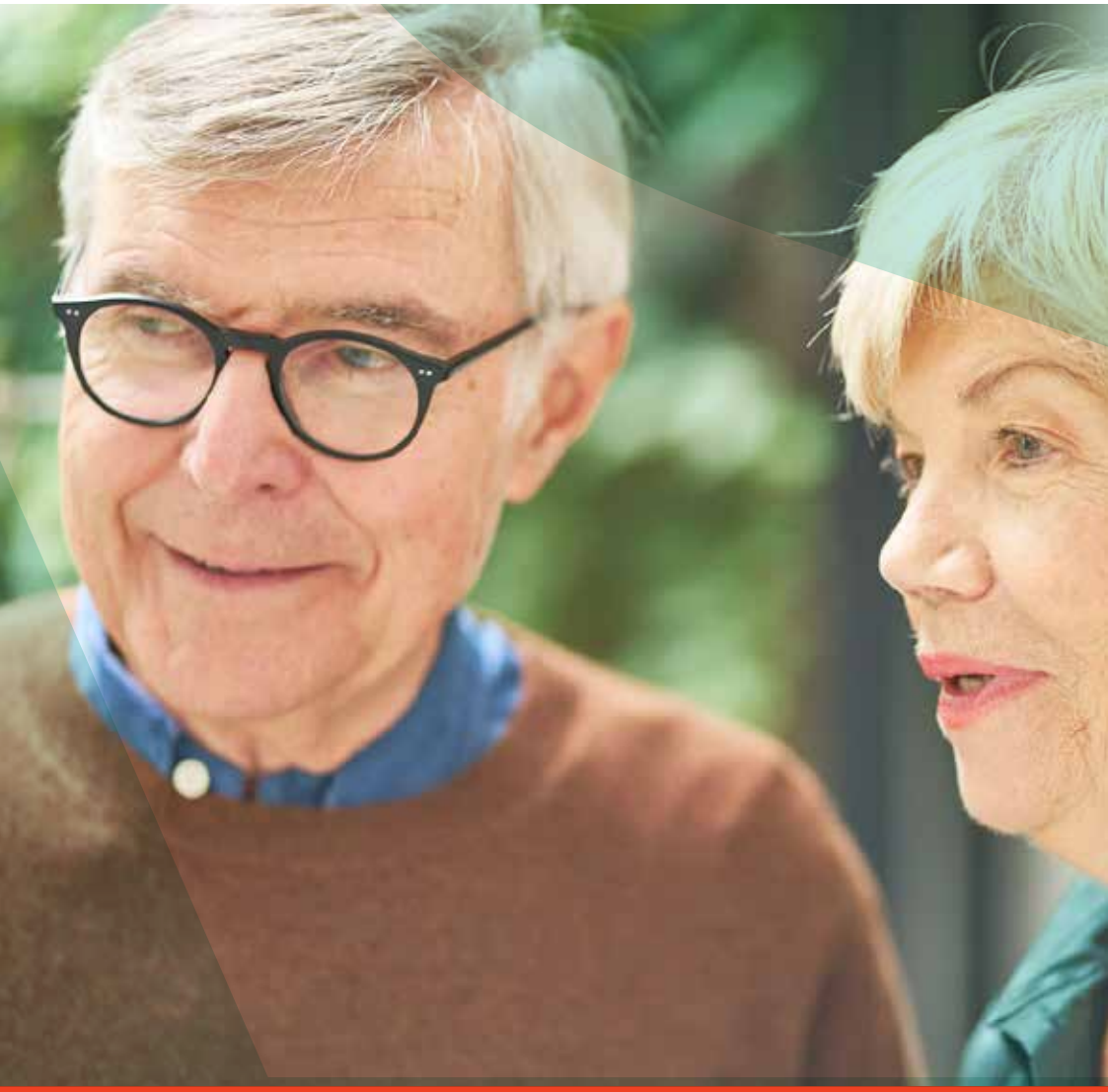

ZIEKENHUIS aan de STROOM

Beste patiënt

Je oogarts stelde cataract (staar) bij je vast en je komt in aanmerking voor een kunstlens.

Die ingreep kan je zicht aanzienlijk verbeteren. Vaak gaat er voor veel mensen een nieuwe wereld open: ze zien opnieuw helderder, duidelijker en scherper. Een nieuwe lens is dus een unieke kans want hoe scherp je ziet, beïnvloedt sterk je levenskwaliteit.

Met bepaalde kunstlenzen is er zelfs een kans dat je eindelijk je verte- en leesbril voorgoed kan opbergen.

We vinden het belangrijk dat je optimaal geïnformeerd bent. In deze brochure geven we uitleg over de soorten lenzen, de voorbereiding op de ingreep, de verdoving, het verloop van de ingreep, de oogverzorging achteraf en de kostprijs.

Heb je nog vragen? Stel ze gerust aan je oogarts of een van onze verpleegkundigen.

Erkenningsnummer 009: ZAS Cadix, ZAS Elisabeth, ZAS Erasmus, ZAS Hoge Beuken, ZAS Joostens, ZAS Middelheim, ZAS Palfijn, ZAS Paola (Kinderziekenhuis), ZAS UKJA (Universitaire Kinder- en Jeugdpsychiatrie Antwerpen) **Erkenningsnummer 099:** ZAS Augustinus, ZAS Sint-Jozef, ZAS Vincentius **Erkenningsnummer 998:** ZAS PZ Stuivenberg (Psychiatrisch Ziekenhuis) **Erkenningsnummer 039:** ZAS PVT Antwerpen (Psychiatrisch Verzorgingstehuis) **Zijn ook deel van ZAS:** ZAS Medisch Centrum Kaai 142, ZAS Polikliniek Hof ter Schelde, ZAS Polikliniek Regatta, ZAS Plantin, ZAS Magazijn Luchtbal, ZAS Magazijn Terbeke

index

Wat is cataract? 01

Waarom een cataractoperatie? 02

Soorten implantlenzen 03

Voorbereiding en verdoving 04

Aandachtspunten vooraf en verloop ingreep 05

Oogverzorging en aandachtspunten na de ingreep 06

Kostprijs 07

Extra informatie over je behandeling 08

01

Wat is cataract?

Vooraan in het oog, vlak achter de pupil, zit de heldere en doorzichtige ooglens. Naarmate we ouder worden, wordt die lens minder helder. Daardoor lijken de dingen die we zien waziger en grauwer van kleur. Die vertroebeling van de ooglens wordt staar of cataract genoemd. Iedereen die ouder wordt, krijgt daarmee te maken. Maar niet iedereen heeft er echt last van.

scherp zicht

troebel zicht door cataract

Er zijn verschillende vormen van cataract:

- **ouderdomscataract** (de meest voorkomende vorm)
- aangeboren cataract
- cataract **ontstaan door ziekte**: bijvoorbeeld bij diabetes
- cataract **ontstaan door medicatie**: bijvoorbeeld bij langdurig gebruik van cortisonen
- cataract **ontstaan na een ongeval**

Waarom een cataractoperatie?

02

Er bestaat geen medicatie tegen cataract. Op een zeker moment kunnen sterkere brilglazen het zicht niet meer verbeteren. Tijdens een cataractoperatie kan je oogarts de troebele ooglens vervangen door een heldere implantlens in kunststof, waardoor je zicht aanzienlijk kan verbeteren (als je geen andere oogaandoeningen hebt). Dat is momenteel de enige manier om echt iets aan ouderdomscataract te doen.

De doeltreffendheid van de behandeling is hoog, maar als je andere ziekten of oogafwijkingen hebt, kunnen die het resultaat beïnvloeden. Bij vergevorderde cataract is een correcte inschatting van het eindresultaat niet altijd mogelijk.

Het inplanten van een nieuwe lens wordt heel regelmatig uitgevoerd. Voor iemand met een redelijke gezondheids-toestand heeft die operatie weinig risico's. Ook op zeer hoge leeftijd is de operatie nog goed te ondergaan. Je oogarts opereert meestal maar één oog per operatie.

Nevenwerkingen of complicaties zijn zeldzaam en niet altijd te voorzien. Geen enkele ingreep kan met 100 procent zekerheid perfect verlopen. In erg zeldzame gevallen kunnen er onmiddellijk of later complicaties optreden, zoals infectie, bloeding in het oog, netvliesloslating, lenskapselscheur, allergische reactie ... Die kunnen aanleiding geven tot een bijkomende ingreep of behandeling.

03 Soorten implantlezen

Tijdens een cataractoperatie vervangt je oogarts de troebele ooglens door een heldere implantlens in kunststof.

De meest gebruikte implantlenzen zijn:

- **Monofocale lens**
  Al jaren de standaard keuzelens die je een helder en functioneel zicht geeft voor veraf. Na de behandeling is vaak nog een leesbril nodig.
- **Torische lens**
  Een ongelijke kromming van het hoornvlies (astigmatisme) kan verholpen worden met een torische implantlens. Na de behandeling is vaak nog een bril nodig, zeker voor dichtbij.
- **Multifocale lens**
  Naast de standaard implantlens bestaat de mogelijkheid om te kiezen voor een multifocale lens. Die zorgt voor een scherp zicht, zowel voor ver, tussenafstand, als voor dichtbij. Na de behandeling ben je voor het grootste deel van de activiteiten brilvrij. Niet elke oogafwijking kan met een dergelijke lens behandeld worden. Strooilicht en halo's kunnen 's avonds storend werken.

- **Multifocaal-torische lens**
  Combinatie van multifocale en torische lens.
- **EDOF-lens**
  EDOF-lenzen zijn ontworpen om scherp zicht te geven voor ver en voor een tussenafstand (computer, dashboard). Een leesbril blijft nodig. Strooilicht en halo's 's avonds worden minder opgemerkt.
- **EDOF-torische lens**
  Combinatie van EDOF en torische lens.

04

Voorbereiding en verdoving

Tijdens een vooronderzoek bepaalt de oogarts de sterkte van de nieuwe kunstlens. Hou wel rekening met onvoorspelbare resultaten, hoe nauwkeurig de meting ook is gebeurd.

Het is absoluut noodzakelijk om je oogarts in te lichten over alle oogbehandelingen in het verleden, zeker als het gaat over ingrepen om beter te zien zoals een laserbehandeling of krasjes (keratotomie).

Tijdens de consultatie bespreekt de oogarts het verloop van de operatie en de soort verdoving. De arts zal ook aangeven of je voor de operatie tijdelijk moet stoppen met bloedverdunners te nemen. Meestal is dat niet nodig.

De ingreep kan plaatsvinden onder druppelverdoving (soms gecombineerd met sedatie) of onder volledige verdoving. In beide gevallen verlaat je het ziekenhuis de dag zelf.

Druppelverdoving

Bij druppelverdoving wordt alleen je oog verdoofd. Dat gebeurt met oogdruppels.

- Je moet in staat zijn om minstens een half uur heel stil te liggen.
- Om onnodige stress te onderdrukken, kan je in samenspraak met je oogarts beslissen om een kalmerend smeltpilletje te nemen. Jij bepaalt zelf of je dat wil. Het wordt je aangeboden bij je aankomst in het dagziekenhuis. Soms krijg je via een infuus in je hand of arm een slaapmiddel (sedatie) om rustig te worden.

Volledige verdoving

Je wordt volledig verdoofd voor de duur van de ingreep.

- Als voorbereiding op de operatie krijg je een uitnodiging om de vragenlijst voor de preoperatieve voorbereiding in te vullen of word je uitgenodigd voor een gesprek met een van onze anesthesisten.
- Ben je 65 jaar of ouder? Dan zijn er voor je operatie standaard twee onderzoeken nodig: een bloedonderzoek om je stolling te bepalen en een ECG (hartfilmpje).

05 Aandachtspunten vooraf en verloop ingreep

- Als je alleen druppelverdoving krijgt, moet je niet nuchter zijn. Neem in dat geval een licht ontbijt voor je naar het ziekenhuis gaat.
- Als de ingreep onder sedatie of volledige verdoving gebeurt, moet je de dag van de ingreep wel nuchter zijn. Dat betekent dat je vanaf 6 uur voor de ingreep niet meer mag eten, drinken of roken.
- Neem je dagelijkse medicatie zoals gewoonlijk met een klein beetje water.
- Breng geen make-up aan, waardevolle juwelen laat je beter thuis.
- Draag losse bovenkleding. Vaak vragen we om die te wisselen voor een operatieschortje.
- Je meldt je rechtstreeks aan op het dagziekenhuis met je identiteitskaart en (optioneel) het document voor je hospitalisatieverzekering.
- We starten met de voorbereiding en druppelen je oog in.
- Bij de meeste patiënten wordt er een infuus geprikt.
- Tijdens de behandeling volgen we permanent je hart, bloeddruk en zuurstof op.
- De behandeling duurt 15 tot 20 minuten.

- Als je gekozen hebt voor druppelverdoving, kan je tijdens de behandeling verschillende geluiden horen, afkomstig van de apparatuur. Daar hoef je je niets van aan te trekken. Het is belangrijk om rustig stil te liggen en je te blijven fixeren op het licht van de microscoop voor je.
- Na de ingreep krijg je een oogverband. Dat mag je de dag na de ingreep verwijderen.
- Na een cataractoperatie mag je zelf niet met de auto rijden. Zorg dat iemand je na de ingreep naar huis brengt. Is dat niet mogelijk? Dan kan je eventueel een beroep doen op patiëntenvervoer.
- Het is aangeraden om de eerste nacht niet alleen te zijn.
- Een licht ongemak is normaal na de ingreep. Eventueel kan je paracetamol (bijvoorbeeld Dafalgan) innemen om de last te verlichten.
- In overleg met je oogarts worden een eerste controle en alle volgende controles afgesproken.

06

Oogverzorging en aandachtspunten na de ingreep

Een goede nazorg is zeer belangrijk voor een goed resultaat.

Oogschelp
Je krijgt een oogschelp om te beletten dat je in je oog wrijft. Draag die de eerste week na de behandeling 's nachts en als je rust.

Oogdruppels
De eerste vier weken na de operatie moet je viermaal per dag oogdruppels in het geopereerde oog doen.
Het voorschrift voor die druppels krijg je van je oogarts.
Soms wordt voorgesteld om de oogdruppels al voor de operatie te starten.
Bij elke controle zal je oogarts uitleg geven over het vervolg van die behandeling.

Hoe indruppelen?

- Was je handen.
- Hou je hoofd iets achterover.
- Trek je onderooglid iets naar onderen met je wijsvinger.
- Laat in het midden van het ooglidzakje 1 druppel vallen.
- Laat je ooglid los en sluit zachtjes je ogen.
- Hou je ogen dicht gedurende 30 seconden.
- Raak je oog nooit aan met druppelflesje of met je vinger.
- Als je 2 verschillende druppels gebruikt dan mag je die met 5 tot 10 minuten tussentijd indruppelen.
- Alternatieve indruppeltechniek: Ga liggen en leg het druppelflesje op je neusflank, kijk naar het flesje en de druppel valt zo in je oog. Een druppelbril kan soms ook helpen.
- Vraag familie, vrienden, buren of thuisverpleging om hulp als het niet lukt.

Wat mag je doen?

- Je mag je geopereerde oog gebruiken om normale dagtaken uit te voeren.
- Na enkele dagen mag je met gesloten ogen je haar wassen en douchen. Let erop dat er geen water of zeep in het geopereerde oog komt.
- De bril wordt indien nodig aangepast na vier weken. Ondertussen behelp je je met je eigen bril of tijdelijke leesbril.

Wat mag je NIET doen?

- Wrijf zeker niet in het geopereerde oog.
- Met één oog rijden is absoluut verboden. Bespreek met je oogarts wanneer je terug met de auto of fiets mag rijden.
- Doe de eerste maand na de ingreep geen zware inspanningen.
- Vermijd de eerste maand na de ingreep bukken, heffen en hoesten.
- Zwemmen en sauna zijn de eerste maand na de operatie verboden.

Wanneer contact opnemen?
Neem dringend contact op met je oogarts of meld je aan via de dienst Spoed bij
- hevige pijn
- een rood oog
- een minder scherp zicht

07

Kostprijs

- De **behandeling van cataract** en het **verblijf in het dagziekenhuis** worden grotendeels vergoed door het ziekenfonds.
- De kostprijs van de **lens** is afhankelijk van de gekozen lens. Voor monofocale en sommige torische lenzen krijg je een tussenkomst van je ziekenfonds. Multifocale en EDOF-lenzen zijn duurder en worden niet terugbetaald door je ziekenfonds.
- Het deel van de factuur waarvoor je ziekenfonds niet tussenkomt, moet je zelf betalen, tenzij je een aanvullende **hospitalisatieverzekering** hebt. Verwittig daarom de hospitalisatieverzekering voor de ingreep, zodat je de juiste polisvoorwaarden kent en niet voor verrassingen komt te staan.

08 Extra informatie over je behandeling

INGREEP

Datum ingreep	dag:	uur:

Oog	☐ linkeroog	☐ rechteroog

Verdoving	☐ druppelverdoving	☐ volledige verdoving (nuchter)

Adres ingreep:

☐ **ZAS Augustinus**	☐ **ZAS Cadix**	☐ **ZAS Palfijn**
Chirurgisch dagziekenhuis	Chirurgisch dagziekenhuis	Chirurgisch dagziekenhuis
Route 126	Route 1.01	Route 48 Lange
Oosterveldlaan 24	Kempenstraat 100	Bremstraat 70
2610 Wilrijk	2030 Antwerpen	2170 Merksem
03 443 48 90	**03 339 70 45**	**03 640 63 00**

CONTROLES

Datum eerste controle	dag:	uur:

Adres controles:

☐ **ZAS Augustinus**
Route 301
Oosterveldlaan 24
2610 Wilrijk
03 285 28 50

☐ **ZAS Cadix**
Route 1.03
Kempenstraat 100
2030 Antwerpen
03 339 71 30

☐ **ZAS Hoge Beuken**
Route 4
Cdt Weynsstraat 165
2660 Hoboken
03 280 31 12

☐ **ZAS Middelheim**
Route 105
Lindendreef 1
2020 Antwerpen
03 280 31 12

☐ **ZAS Palfijn**
Route 70
Lange Bremstraat 70
2170 Merksem
03 640 27 82

☐ **ZAS Sint-Jozef**
Route 61
Molenstraat 19
2640 Mortsel
03 444 12 74

☐ **ZAS Vincentius**
Route 61
Sint-Vincentiusstraat 20
2018 Antwerpen
03 285 28 50

☐ **Privépraktijk van je oogarts**

notes

notes

ZIEKENHUIS aan de STROOM

v.u.: Willeke Dijkhoffz, Kempenstraat 100, 2030 Antwerpen